

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT

M Ū S O R F Ū Z E T

1983. november - december hó

A füzet tartalmazza:

a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
közérdekű közleményeit.

M E G H I V Ó

Eddigi információink szerint Magyarországon számos olyan barlangkutató van, aki gyűjti a barlangokkal kapcsolatos bélyegeket, képeslapokat, emblémákat, jelvényeket és prospektusokat.

Az MKBT szeretné azt a szervezeti formát megkeresni, amely e gyűjtési igény kielégítését megfelelően elősegíthetné. Ennek érdekében 1983. november 28-án 16 órától az MTESZ Anker közli Székház /Budapest, VI., Anker köz 1./ főemelet 11. sz. termében összejövetelt tartunk. Ennek keretében összegeznénk a gyűjtők igényeit, tisztáznánk az MKBT segítségnyújtásra vonatkozó lehetőségeit, megbeszelnénk a működési feltételeket, valamint sor kerülne a gyűjtők közötti cserére.

Várjuk a barlangos anyagok gyűjtőit !

Lénárt László

H I R E K

A VMTE 6-os csoport 1983. augusztus 1-15-ig tartó expedíciót szervezett Jugoszláviába, melynek során két jelentősebb barlangba szálltak le:

1. Brezno pri Leški planini: -534 m mély /Szlovénia/

A 20 órás tura során hatan érték el a barlang alját: Béres Sándor, Gyovai László, Joó György, Sebeszta László, Szamadó István, Szücs László. Palicz Mariann -450 m mélységet ért el.

2. Lipioko Brezno: egytagu -210 m akna /Szlovénia/

A barlangok bejárása vezető nélkül, teljes be- és kiszéreléssel, bivakolás nélkül történt.

A leszállási engedélyeket a helyi szervezetektől kaptuk meg.

Szücs László

Folyó év szeptember 1-4. között Athénben rendezték meg az "Idegenforgalmi barlangok, valamint ezek problémái"-val foglalkozó UIS nemzetközi konferenciát. A konferencia résztvevői számos előadáson, filmvetítésen ismertették a témával kapcsolatos tevékenységüket. Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal részéről dr. Tardy János tartott beszámolót. A konferencián 19 magyar küldött vett részt.

A találkozó fontos eseménye volt, amikor Adolfo Eraso, az UIS elnöke bejelentette, hogy a szervezetet az UNESCO "B" kategóriájú tagjai közé minősítette. Ez a korábbi "C" kategóriához képest szélesebb jogkört, anyagi támogatást és több kötelezettséget jelent. A jelenlévő nemzeti küldöttségek vezetői rögtönzött ülésen beszélték meg a teendőket, melyek közül legfontosabb a számos felmerült adminisztratív működési és anyagi kérdés tisztázása volt.

Dr. Kósa Attila

A Nemzetközi Szpeleológiai Unió 1983. szeptember 4-10-e között Csehszlovákiában, a Morva Karszton rendezte meg a Vizalatti Barlangkutatók VI. Nemzetközi Találkozóját és Táborát.

Az MKBT Vizalatti Barlangkutató Szakosztálya előzetes szervezésében közel 30 fős magyar barlangkutató-buvár csoport részvételét jelezte a szervezőknek. Sajnos egyéni és sportegyesületi problémák miatt csak az FTSK Delfin Könnyűbuvár Szakosztály 3 fős csoportja, valamint a rendezvény utolsó napjaira az Amphora Könnyűbuvár Sport Club 2 fős csoportja képviseltette magát a találkozón. A rendezvényen magyar részről egy előadás hangzott el, Kollár K. Attila: "Vizalatti barlangkutató Magyarországon" című előadása, a szerző távollétében, angol nyelven került felolvasásra.

A résztvevő magyar buvárok /Kovács Péter, Surján András, Székely László, majd Brankovics István és Liptay Ervin/ értékes tapasztalatokat szereztek a külföldi barlangkutató-buvár tevékenységről. A találkozó programja keretében több alkalommal merültek, így a Punkva-barlangrendszer Cervikovy szifonjában /max. mélység: -18 méter, távolság 130 méter/, valamint a "40" elnevezésű szifonban, mely a osónakázó ágban található és 15 éve nem került sor benne merülésre.

A szifon széles szelvényű, vizalatti oseppeközászlókkal tarkított járatában 80 métert jutottak előre a kb. 5 °C-os vízben.

A találkozók vendégei a program szerint a merüléseket megelőzően egy ún. "próba merülésen" vettek részt; teljes barlangi szerelésben a Kretinka viztározóban barlangi kötélvezetési tesztet kellett megoldaniuk.

A magyar résztvevők érdekes, új technikai megoldásokkal és elképzelésekkel találkoztak, friss kapcsolataik révén a közeljövőben remélhetőleg megszapornak a nemzetközi merülések lehetőségei.

Kollár K. Attila - Székely László

Az MKBT Vizalatti Barlangkutató Szakosztálya a VERTIKUM Magas- és Mélyépitményjavító Kiizzóvetkezett segítségével 1983. szeptember 12-14-e között könnyűbuvár tanfolyamot és vizsgát szervezett tapasztalattal rendelkező buvárok számára.

A tanfolyamot dr. Thomas M. Iliffe, a NAUI /National Association of Underwater Instructors - Buvároktatók Országos Szervezete - USA Box 630. Celton CA. 92324. / oktatója irányította, NAUI minősítéssel rendelkező román buvár segítőkkel.

A tanfolyam elméleti előadásokból, uszodai és nyíltvízi gyakorló merülésekből állt. A vizsga gyakorlati része uszodában és nyíltvízen végrehajtott különféle gyakorlatokból állt. A résztvevők elméleti felkészültségükről egy összetett teszt kitöltésével adtak számot.

Eredményes vizsgát az alábbi buvárok tettek:

AMHORA Buvár Klub

Pálfi Zoltán
Felvári Zsuzsa
Köves Béla
Szilágyi Károly
Surányi Csaba
Irsai Sándor
Ember Sándor

FTSK DELFIN Könnyűbuvár Szako.

Kollár K. Attila
Kovács György
Surján András
Stolz Tamás
Somogyi Miklós
Kovács Péter
Székely László

MTV SE Buvár Klub

Szendrey Ferenc

VERTIKUM Magas- és Mélyépitményjavító Kiszövetkezet

Dognár Ferenc
Gulyás József
Borbély Mihály
Peterdi Zoltán
Dognár Tibor
Mogyorósi Gábor
Soós Mihály
Szekeres Gyula
Bacsu Dénes
Dzsaja Ferenc

Kollár K. Attila

A Barlangi Mentőszolgálat a Vecsem-bükki-zsomboly első /60 m-es/ aknájának aljából lefelé induló vaslétrákat életbiztonságvédelmi okokból kiszerezte.

Az eddig vaslétrákkal kiépített mintegy 10 m mély hasadék ezután kötél segítségével az alábbi módon járható:

A 60-as akna alján található expanziós szeg, valamint kötélgyűrű felhasználásával kiépített biztosító állásból elindulva mintegy 5 m ferde harántolással kb. 2 m emelkedés után a hasadék fölé jutunk. Itt a jobbkez felőli oldalon /mely a 60-as akna ereszkedő oldalával egyezik meg/ egy cseppkő köré befűzött kötélgyűrűbe kötve a kötelet az ereszkedés egyszerűen végrehajtható. A művelethez mintegy 25 m kötél felhasználása szükséges.

Külön felhívjuk a figyelmet az akna fölé való be- és kiszerezés biztosítására, valamint az átszerelés biztonságos végrehajtására.

Taródi Péter

A Műszaki Bizottság hírei

1983 szeptemberében - 12 órás könnyűbuvár akció eredményeképpen - az István-lápai-barlang K-i ágának alján 82 m hosszúságú, vezetőkötéllel átuszott, max. 10 m mélységű vizalatti járat vált ismertté /merülő buvár Szenthe I., segítőtársak Szikszai T., Pesti L./. A merülés eredményeképpen megállapítható: az István-lápai-barlang K-i ágának árvizi járata, mely az un. K-i sóderszifonnál kezdődik, egy le-főli hullámvonal-szerűen futó cső, melynek hullámvölgyeiben az árvizek lefutása után is marad vissza víz. Az akció anyagi-műszaki bázisát a DUMA GM biztosította.

x x x

A Műsorfüzet 1983. július-augusztusi számában a Pannónia Barlangkutató Csoport István-lápai-barlangi feltárási eredményeiről tudósító hír helyesbítésre szorul: a kb. 100 m-nyinek között új szakasz helyes hossza kb. 30 m, a kb. 23 m-nyinek között felmérés helyes magassága 7 m. Nagyobb baj, hogy az elsőnek felmászók ottjártukat egy használt-karbiddombbal, elszórt élelmi-szermaradékkal jelölték meg. Kár!

x x x

Befejeződött a Diabáz-barlang /Bükk-hegység, Lánkut/ mélyebb szintjeinek felmérése. Felmérési eszköz: függőkompassz, Suunto tájoló, lejtőszögmérő, mérőszalag. A barlang felmérését Albert, Lukács, Kovács, Kósa, Szenthe összeállítású munkaközösség végezte.

x x x

Gyakorlatban felmerült kérdés:

Elásni a barlangban keletkező hulladékot, vagy kihordani?
Véleményünk szerint ez nem kérdés: még ideiglenesen sem szabad a barlangban hulladékot elásni, ki kell hordani, vagy ha ez

különleges okok miatt nem lehetséges, a barlangban kiszállításra tárolni kell pl. nylon zsákban. Még a használt karbid is utólag kihordható.

x x x

A Társulat Titkárságán keresztül csoportok és egyének igényelhetik a műszaki tanácsadást, felszerelésekkel, munkahelyekkel kapcsolatos műszaki segítségnyújtást.

Szente István
a Műszaki Bizottság vezetője

FELHIVJUK

a Területi Szervezetek,
a Szakbizottságok, valamint
a Barlangkutató Csoportok

vezetőinek figyelmét, hogy az 1984. évi munkatervüket

1983. november 30-ig 2 példányban

a Társulat Titkárságára sziveskedjenek megküldeni.
/Budapest, VI., Anker köz 1. 1061/

Titkárság

F I G Y E L E M I

HA NEM HISZED, GYERE, NÉZD MEG!

A Karszt és Barlang 1982/I. számában megjelent "A Budai-hegység hévizes barlangjainak fejlődéstörténete" című cikkben leírtak terepi bemutatására 1983. november 13-án és 27-én turát vezetek.

A turák létszáma legfeljebb 10 fő, ezért elsősorban a kutatással foglalkozó tagtársak jelentkezésére számítok.

Indulás mindkét alkalommal a Pál-völgyi-barlangtól 9⁰⁰ órakor. Előírással barlangi alapfelszerelés szükséges.

Kraus Sándor

Geológusokból álló GMR vállalkozás közetek, kiválások, üledékek laboratóriumi vizsgálatát.

Előzetes megbeszélések az MKBT szerdai fogadó óráin, vagy levélben az MKBT címén lehetségesek.

Kraus Sándor

Felhívjuk a tagság figyelmét, hogy a Társulat könyvtárában lévő kiadványokról oldalanként 4,20 Ft-os áron xerox-másolat készíthető. Az igényeket kérjük a Titkárságnak jelezni.

Titkárság

MTESZ - egyesületi használatra !

Kiadja: Magyar Karszt- és Barlangkutató
Társulat

Készült: 900 példányban
83/2879 MTESZ Házinyomda, Bp.

Felelős vezető: Deli Sándor

